

Türkiye'nin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünü Kabulünün Yolcu Taşımacılığına Yansımaları

03.04.2017 tarihinde "1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair 6990 sayılı Kanun" Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle ülkemizde yürürlüğe girmiştir. Nitekim 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Atina Sözleşmesi'nin yürürlük tarihinden evvel yasalaştırılmış ve sorumluluk rejimlerinde işbu konvansiyonu kendine esas almıştır.

Kanunla getirilen en önemli yenilik, deniz taşımacılığında zorunlu sigorta olmuştur. Türk Ticaret Kanunu madde 1259 uyarınca, on ikiden fazla yolcu taşımak için ruhsat almış bir gemi ile yolcu taşındığı takdirde, taşımanın tamamını veya bir kısmını üstlenen veya gerçekleştiren bütün taşıyanlar, yolcuların ölümünden veya yaralanmalarından doğabilecek sorumluluklarına karşı sigorta yaptırmakla yükümlü kılınmıştır. Buna göre zorunlu sigorta bedelinin tavanı her kaza için kişi başına 250.000 Özel Çekme Hakkından (SDR) az olamayacaktır.

Kanunda bu zorunluluğu yerine getirmeyen geminin yola çıkmasına izin verilmeyeceği de açıkça kaleme alınmıştır. Böylelikle anılan kanunun gerekçesinde ifade edildiği gibi, uluslararası hukukla paralellik sağlanması ve Türk Ticaret Kanunu hükümlerinin milli menfaatlere uygun olarak uluslararası hukuk çerçevesinde ileri sürülebilmesi imkânı temin edilmiştir. Dolayısı ile ilgili protokolün iç hukukumuzda aktarılması deniz taşımacılığında yolcular lehine tazminat doğuran hallerde gerekli korumanın sağlanması açısından son derece önemli bir gelişme olarak not edilmelidir.

**Av. Elif KAÇAR
ÖZŞAHİN, LLM**

Hasar Departmanı-Yönetmen

+90 216 545 0300 (D.243)

+90 532 288 11 34

elifkacar.ozsahin@turkpandi.com

2008 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olmasının ardından, bir yıllık hukuk stajını deniz ve ticaret hukuku alanında iştigal eden NSN Hukuk Bürosu'nda tamamlayarak, İstanbul Barosu'ndan avukatlık ruhsatını aldı. Ardından lisansüstü eğitimi için İngiltere'ye taşındı, Kingston Üniversitesi'nde Uluslararası Ticaret Hukuku master programını tamamlayıp, akabinde yine NSN Hukuk Bürosu'nda ağırlıklı olarak ticaret ve deniz uyuşmazlıklarına ilişkin davalar / mahkeme işlerinden sorumlu (litigation) avukat olarak çalıştı. Türk P&I Sigorta AŞ'ye 2016 yılında hasar uzmanı olarak katıldı.

TURKP&I

Protokol ile “1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesi” nin 6.maddesi revize edilmiş, yolcunun ölüm ve yaralanmasından dolayı taşıyanın sorumluluğunun hiçbir halde, olay başına 400.000 Özel Çekme Hakkını (SDR) geçemeyeceği hükmü tesis edilmiştir. Elbette ki, TTK 1256 maddesinin ilk fıkrasında öngörülen, taşıyanın kusurlu olması halinde yolcunun bu miktarları aşan zararlarından da sorumlu olunacağı hükmü saklı tutulmuş, bu halde de kusurlu olmadığını ispat yükü taşıyan üzerine bırakılmıştır. Önemle altını çizmek gerekir ki, bagajın hasar yahut ziyana ilişkin taşıyanın sözleşmesel sorumluluğu ancak bagajın kaptan veya bu işe memur edilen kişiye teslim edilmiş olması ile olayın olmasında taşıyan veya yardımcılarının kusurlu hareketinin bulunması ve kusurlu hareketle zarar arasında muhakkak bir nedensellik bağı olması halinde mevcut kabul edilecektir.

Buna ek olarak, protokolün 8.maddesi ile bagaj ve araçların ziyai ile hasarından kaynaklı zararlar için de sorumluluk sınırı öngörmüş olup, TTK madde 1263 hükmü ile de bu sınırları aynen muhafaza ederek, işbu nedenlerden kaynaklı tazminat yükümlülüklerinde taşıyanın hiçbir halde, yolcu başına 2.250 Özel Çekme Hakkını aşan kısımdan sorumlu olmayacağı, araçlar ve içlerinde veya üzerlerinde taşınan her çeşit bagajın uğradığı ziya ve hasardan dolayı taşıyanın sorumluluğunun, hiçbir hâlde, her taşıma için araç başına 12.700 Özel Çekme Hakkını aşmayacağı ve bunların dışındaki bagajın ziyai veya hasarından dolayı taşıyanın sorumluluğu, hiçbir hâlde, her taşıma için yolcu başına 3.375 Özel Çekme Hakkını aşmayacağı hükümleri tesis edilmiştir. Belirtmek gerekir ki, yolcunun hasar ve ziya nedeniyle tazminat talebine konu objelerin kıymetli eşya, sanat eseri, kıymetli evrak ve para nev'inden olduğu hallerde, tazminatın doğması malın cins ve kıymetinin teslim sırasında kaptana veya bu işe memur edilen kişiye bildirilmesi şartına bağlıdır.

Taşıyan, söz konusu zarara sebep olmak kastıyla veya pervasızca bir davranışıyla sebep olmuş ise yahut böyle bir ihtimalin bilinciyle hareket ederek zararın doğmasına neden olmuş ise, o vakit Atina Konvansiyonu'nda ve Türk Ticaret Kanunu'nda öngörülen sorumluluğu sınırlandırma hakkını kaybedecektir. Her halükarda yolcu taşımacılığında uygun teminatları haiz bir taşıyan, hem kanuni zorunluluğunu yerine getirmiş olacak hem de gerçekleşmesi muhtemel rizikolarda mağduriyetleri en aza indirerek denizlerimizde güvenli seferler için en üstün ihtimamı göstermiş olacaktır.

